

Posudek na bakalářskou práci

- školitelský posudek
 oponentský posudek

Jméno posuzovatele: Martin Hora

Datum: 22. 5. 2017

Autor: Zuzana Matějovská

Název práce: Specifika lokomoce ženy z ekologické a evoluční perspektivy

- Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel).
 Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)

Cílem této bakalářské práce je seznámit se se specifiky ženské lokomoce a zhodnotit jejich význam v evoluci a ekologii člověka.

Struktura (členění) práce:

Vedle nezbytného Úvodu, Cílů práce a Závěru je hlavní část práce členěna do tří kapitol. V kapitole Pohlavní dimorfismus v morfologii autorka shrnuje klíčové morfologické odlišnosti žen od mužů, jež by mohly mít dopad na dimorfismus v lokomočních parametrech. Pohlavní dimorfismus u současných lidí je dán do širšího kontextu dimorfismu primátů. Kapitola Lokomoce se zaměřuje na odlišnosti žen v lokomočních parametrech. Důraz je kladen na ekologicky a evolučně významné znaky: energetické náklady na lokomoci a optimální rychlost. Pohlavní dimorfismus v lokomoci je zde vysvětlován především jako důsledek odlišností v morfologii. Kapitola Specifické nároky v lokomoci ženy se věnuje lokomoci ženy v těhotenství, při transportu potomků, při lokomoci v morfologicky heterogenních skupinách a ve světle recentních studií dekonstruuje některé výklady hypotézy porodního dilematu, podle nichž je relativně široká ženská pánev méně přizpůsobena k efektivní bipední lokomoci než mužská. Struktura práce je logická a odpovídá vytyčeným cílům.

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány?
 Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?

Literární zdroje sestávají z 61 publikací, vedle čtyř odborných knih a tří zpráv národních zdravotnických institucí jde výhradně o články z odborných časopisů. Autorka používá relevantní údaje z adekvátního počtu zdrojů, mezi nimiž nechybí ani aktuální studie. Zdroje jsou správně citovány.

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Práce neobsahuje vlastní výsledky.

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Formální úroveň je spolu s obsahovou kvalitou silnou stránkou práce. Obrazová dokumentace sestává ze čtyř obrázků a dvou grafů, jež nebyly jen slepě převzaty z literatury, jak bývá časté – autorka si dala práci přeložit popisky do češtiny případně obrázky doplnit vlastními symboly usnadňujícími čtenáři absorbovat prezentovanou informaci. Práce dále obsahuje vlastní tabulku shrnující souvislosti mezi lokomočními a morfologickými pohlavně dimorfními parametry. Na všechny přílohy je v textu správně odkazováno. Jazyková úroveň je vysoká, text je věcný, čtivý a téměř prostý gramatických nedostatků. Rozsah práce, cca 16 stran čistého textu, je v rámci doporučeného rozsahu bakalářských prací na PŘF UK.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Cíle práce považuji za splněné. Práce poskytuje ucelený pohled na specifika ženské lokomoce, obzvláště lokomoci v těhotenství a transport potomků, dále ukazuje, jak tyto specifické nároky ovlivňují ekologicky a evolučně významné parametry lokomočního výkonu: energetické náklady a rychlost lokomoce, a naznačuje, jak jsou tyto parametry moderovány ženskou morfologií. Evoluční perspektiva na lokomoci ženy je v práci postavena především na syntéze recentních poznatků, jež mění jednoduchý pohled na pánev ženy jako v důsledku působení protichůdných selekčních tlaků méně efektivní pro bipední lokomoci. Vzhledem k obsahovým a formálním kvalitám a náležitě práci s literárními zdroji doporučuji bakalářskou práci k obhajobě a hodnotím výborně.

Otázky a připomínky oponenta:

Návrh hodnocení:

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/opponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz <https://www.natur.cuni.cz/biologie/studium/bi-pravidla-15-16.pdf>.
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě) **nejpozději do 26. 5. 2017** na adresu petr.sedlak-uk-prf@seznam.cz (pro účely zveřejnění na internetu pro studenty), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na adresu:
- doc. RNDr. Petr Sedlak, Ph.D.
Katedra antropologie a genetiky člověka
Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta
Viničná 7
128 44 Praha 2
Česká republika